

JAARVERSLAG 2023

Krim-brug in vlammen. Foto Ukrainskaja Pravda.

HEORIENTATIE IN OORLOGSTIJD VRIJWILLIGERSORGANISATIE PROFESSIONALISEERT

0. OP WEG NAAR VERBREDING

Ook voor Raam op Rusland was 2023 het tweede jaar dat we onder ogen moesten zien dat het Russische revanchisme nog onbegrensd bleek dan vermoed en intussen niet alleen een bedreiging voor louter de buurlanden was geworden maar voor de democratische rechtsorde in heel Europa. Het besluit van het Kremlin om op 24 februari 2022 het soevereine buurland Oekraïne gewapenderhand binnen te vallen, was namelijk op geopolitieke, economische én ideologische overwegingen gebaseerd. De oorlog tegen Oekraïne is daarom meer en meer een oorlog tegen het ‘collectieve’ Westen geworden.

Tegelijkertijd leek in 2023 de eerste Europese oorlog sinds 1945 aan een vorm van normalisatie onderhevig. In Nederland werd de binnenlandse politiek weer belangrijker dan de buitenlandse, ook tijdens de campagne voor de Tweede Kamerverkiezingen. Media hieven hun zogeheten ‘live blogs’ over Oekraïne op, riepen uit veiligheidsoverwegingen hun vaste correspondenten uit Rusland terug of stuurden er minder naar Oekraïne. En elders in het Westen begonnen sommige regeringen en/of parlementen twijfel te zaaien over de noodzaak van voortgezette hulp aan Oekraïne. In de Verenigde Staten leidde de interne politieke strijd tussen Republikeinen en Democraten zelfs tot een patstelling.

Deze nieuwe realiteit heeft ook op het werk van de stichting Raam op Rusland invloed gehad. Die effecten spoorden overigens niet per se met elkaar.

Eenzijds werden onze medewerkers iets minder overstelpt door vragen van audiovisuele media, kranten en nieuwssites in Nederland en Vlaanderen. Spectaculaire gebeurtenissen, zoals de muiterij van huurlingenleider Jevgeni Prigozjin, buiten beschouwing gelaten.

Anderzijds groeide de publieke belangstelling voor onze website, die nog nooit zulke goede bezoek- en beoordelingscijfers haalde als in 2023, en bleven de gulle donateurs trouw met hun giften.

Tijd voor een pas op de plaats was er in 2023 sowieso niet. Dankzij een samenwerkingsovereenkomst met het Gieskes Strijbis Fonds konden we sinds begin 2023 gaan werken aan een heroriëntatie en reorganisatie van Raam op Rusland. Dit driejarige project is erop gericht om de werkzaamheden van de stichting te verbreden en te vernieuwen, onder meer door structureel meer aandacht te geven aan de buurlanden van Rusland en nadrukkelijk ook jongere burgers bij onze producties te betrekken. Dankzij de genereuze steun van het Gieskes Strijbis Fonds heeft Raam op Rusland medio 2023 twee nieuwe parttime medewerkers kunnen aantrekken. Samen met de oude kerngroep van vijf hebben we afgelopen jaar een ambitieus meerjarenplan voor 2024-2026 opgesteld. De uitvoering daarvan is meteen daarna begonnen.

Een van de eerste veranderingen betreft onze naam. De eerste jaren lag de focus van ons werk op Rusland, omdat koers en stabiliteit daarvan bepalend waren voor de buurlanden en het hele Europese continent. Daarom kozen wij voor de naam Raam op Rusland. Voor een platform dat zich richt op actuele ontwikkelingen is nu een accentverschuiving echter onvermijdelijk: naarmate de Russische inmenging in Oekraïne en Belarus intensiverde, maakten deze landen een steeds groter deel uit van het werk van Raam op Rusland. Ook werd het steeds meer een podium voor auteurs uit deze landen. Gevolg was dat de naam 'Raam op Rusland' inhoudelijk steeds minder goed paste.

Door de grootschalige Russische invasie in Oekraïne op 24 februari 2022 verschoof het perspectief niet alleen geografisch, maar ook qua oriëntatie: de ontwikkelingen in Oekraïne en Belarus verdienden meer aandacht en de Moskou-centrische blik moest verdwijnen. Dit diende ook tot uiting te komen in de naam. In het najaar van 2023 is daarom besloten het platform om te dopen tot Raam op Rusland, Oekraïne en Belarus en korthedshalve onder de overkoepelende noemer 'Raam'.

Laatste pre-invasie vergadering van de nationale Veiligheidsraad op maandag 21 februari 2022. Foto Kremlin

1. WERKTERREINEN

Het zal geen verbazing wekken dat de aard van onze werkzaamheden in het tweede oorlogsjaar 2023 in belangrijke mate ad hoc werd bepaald. Elke nieuwe dag bracht nieuwe gebeurtenissen en dus nieuwe feiten die we moesten zien te duiden.

Ondanks deze turbulentie heeft Raam op Rusland in 2023 ook aandacht kunnen besteden aan de samenwerking met zijn partners in de academische en bestuurlijke wereld.

a) Academische inbedding

De 'alliantie' die Raam op Rusland en de opleiding Russian and Eurasian Studies van de Universiteit Leiden in september 2018 zijn aangegaan, was in 2022 al in positieve zin geëvalueerd. Beide partijen willen de samenwerking voortzetten en, na de coronadip, weer nieuw leven inblazen. In 2023 is daarmee een (bescheiden) begin gemaakt. Zie verder onder 3a.

b) Rusland Oost-Europa Kennis Alliantie

Het kennisnetwerk Reka (*Russia and Eastern Europe Knowledge Alliance*) heeft in 2023 wederom het nodige van Raam op Rusland gevraagd en omgekeerd ook wat opgeleverd.

Reka ontstond in 2021 op initiatief van instituut Clingendael en Raam op Rusland, dankzij een aan ons toegekende tender van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Sinds haar oprichting fungeert Reka als draaipunt tussen de overheid in Den Haag, die beleidsvragen heeft, en een breed scala experts die werkzaam zijn bij universiteiten, denktanks of media en antwoord kunnen geven op die vragen van de departementen en andere bestuurslagen van de overheid. Daarnaast kan Reka als regisseur en een 'eerlijke makelaar' zelf onderzoeksvragen opwerpen en (on)gevraagd advies uitbrengen.

Raam op Rusland adviseert het secretariaat van Reka, neemt deel aan het periodieke overleg met het ministerie van Buitenlandse Zaken over lopende onderzoeken en kan desgewenst specifieke opdrachten uitvoeren. In het verslagjaar 2023 heeft Raam op Rusland de leiding gehad over en/of meegewerkt aan de volgende projecten en activiteiten:

- Periodieke gesprekken op (semi)ambtelijk niveau over met name de gevolgen van de oorlog voor de Russische en Oekraïense maatschappij.
- Begeleiden van een kwalitatief sociologisch onderzoek naar de verschillen en overeenkomsten tussen de Russische en Oekraïense gemeenschappen in Nederland.
- Organisatie van een netwerkbijeenkomst met alle partners in Den Haag.
- Conceptualisering en organisatie van een seminar over de perspectieven voor Oekraïne én Nederland in het licht van het toetredingstraject van Oekraïne tot de Europese Unie.

c) *Eigen onderzoeksagenda*

Na afronding in 2021 van ons onderzoek naar de vraag of er in Rusland nog plaats is voor een autonome en onafhankelijke *civil society* – antwoord: nee – heeft Raam op Rusland helaas in Rusland geen eigen onderzoek meer kunnen doen. Wel hebben we met het oog op de toekomst contact gehouden met onze partners bij het Levada Centrum in Moskou. Eigen onderzoek blijft namelijk wel een van onze primaire doelstellingen.

d) *Menings- en beleidsvorming*

Net als het eerste oorlogsjaar zijn medewerkers van Raam op Rusland in 2023 naar buiten getreden om hun kennis over Rusland, Oekraïne, Belarus en andere voormalige Sovjetrepublieken te delen met redacties, lezers, luisteraars, kijkers en ook met volksvertegenwoordigers, bestuurders of ambtenaren. Daarmee vervulden we een brugfunctie tussen overheid en bestuur en publieke opinie. Een goed voorbeeld van die intermediaire taak was onze inzet om een aantal relevante (toekomstige) parlementariërs en ambtenaren eind oktober te laten kennismaken met de hoofdgast van de zevende Oktoberlezing, de Oekraïense jurist Daria Kaleniuk.

e) *Website*

De website van Raam op Rusland is het belangrijkste podium voor onze werkzaamheden gebleven. Sinds 2016 hebben we een grote schare auteurs uit binnen- en buitenland weten aan te trekken. Die groep is in 2023 niet uitgedijd maar eerder gekrompen, omdat de feitelijke uitzonderingstoestand en militaire censuur in Rusland het ons moeilijk maakten artikelen van Russische auteurs te publiceren, daar zij door hun medewerking aan onze site in eigen land gevaar zouden kunnen lopen. Conform nieuwe wetgeving kunnen die worden gebrandmerkt als ‘buitenlandse agenten’ of ‘landverraders’, met alle financiële en strafrechtelijke consequenties van dien.

2. KWANTITATIEVE RESULTATEN

De website van Raam op Rusland heeft drie pijlers: dagelijkse actualiteit, analyses van relevante gebeurtenissen en ontwikkelingen en discussiestukken over langer lopende processen. De redactie verwijst via links zoveel mogelijk naar originele bronnen of artikelen. Via een wekelijkse nieuwsbrief en sociale media wordt het publiek op de hoogte gehouden van de nieuwe bijdragen.

Raam op Rusland **voorziet** in een groeiende behoefte aan informatie en duiding van de maatschappelijke ontwikkelingen in Rusland en Oekraïne.

In 2023 is de omvang van ons lezers- en volgerspubliek enorm gegroeid. Zowel het bezoek aan onze website als het aantal abonnees steeg in de loop van het jaar met 50 procent of meer.

a) Productie website

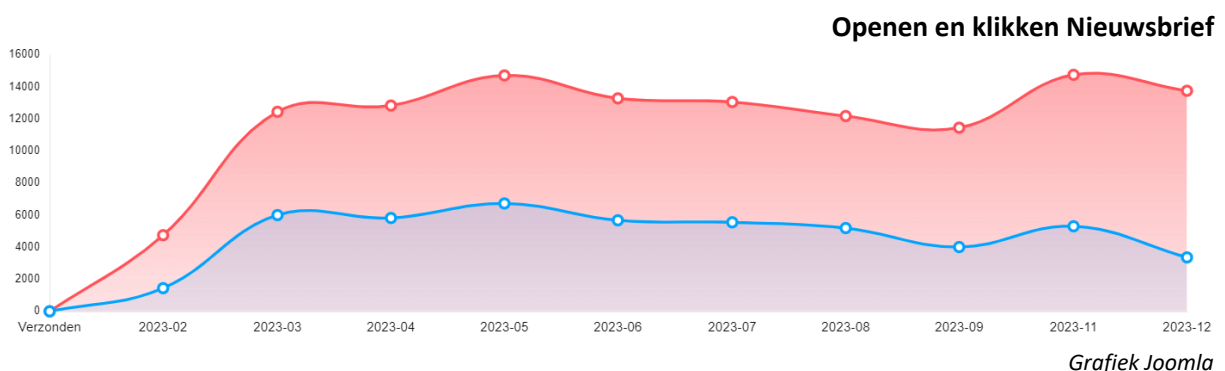
In de acht jaar sinds de lancering in 2016 heeft Raam op Rusland ruim 2500 artikelen gepubliceerd, die niet eerder in een Nederlands (massa)medium waren verschenen. In 2023 verschenen bijna 300 unieke artikelen. De helft was exclusief voor de site geschreven, de andere helft was een herpublicatie van een bevriende partnersite. De producties leiden een 'lang leven' omdat het leesgedrag niet alleen wordt bepaald door actualiteit. Oude artikelen worden vaak ver na publicatie alsnog geraadpleegd.

b) Bereik website

Het kwantificeren van het bereik van Raam op Rusland in 2023 is wat moeilijker geworden. Google Analytics, een van de meest gebruikte en simpelste rekenlinialen, heeft een aantal cruciale parameters gewijzigd. De nieuwe cijfers zijn daarom niet zomaar te vergelijken met de oude.

Op grond van eerdere waarnemingen mogen we er niettemin redelijkerwijs van uit gaan dat de website in 2023 is bezocht door ruim 250.000 unieke bezoekers, tegen 200.000 unieke bezoekers in 2022. Dat is een groei van ruim 25 procent, de op een na scherpste stijging sinds 2016.

Op grond van de nieuwe methodiek van Google Analytics weten we dat 46.000 bezoekers (regelmatig) terugkeren. Onze gebruikers waren goed voor 810.000 paginaweergaven, 20 procent minder dan in het eerste oorlogsjaar. De gebruikers zijn gemiddeld wel iets langer actief: namelijk bijna 5 minuten. De helft (50%) van de bezoekers vond ons 'organisch' via een zoekmachine. Een derde (31%) bezocht ons rechtstreeks, een toename van ruim tien procentpunt ten opzichte van 2022 die wijst op een groeiende loyaliteit van de lezers. Een vijfde (20%) bereikte ons via sociale media en andere links.

c) Nieuwsbrief en website

Belangstellenden kunnen zich (gratis) abonneren op een wekelijkse nieuwsbrief met de laatste artikelen. In dit abonnee-tal zat een consequent stijgende lijn van meer dan 25 procent per jaar. In verslagjaar 2023 is het aantal abonnees met ruim 80 procent toegenomen. Ultimo 2023 ontvingen ongeveer 6500 mensen de e-nieuwsbrief, tegen 3600 een jaar eerder.

De abonnees op de nieuwsbrief van RaamopRusland lezen de website het meest aandachtig. Bijna drie vijfde (57%) van de abonnees opent de wekelijkse e-mailbrief.

De meeste gebruikers van de website komen uit Nederland: in 2023 ruim vier-vijfde (81%). De website wordt daarnaast redelijk goed bezocht door belangstellenden uit buurland België (8%), de Verenigde Staten (2%), Duitsland (2%) en het Verenigd Koninkrijk (1,1%).

De trend dat Raam op Rusland meer en meer met behulp van smartphones wordt gebruikt, heeft zich niet significant doorgezet. De groep smartphone-bezoekers bleef in 2023 met 60% wel de grootste, gevolgd door gebruikers van een desktopcomputer (35%) en tabletgebruikers (5%).

De drie best geraadpleegde artikelen werden gelezen door krap 40.000, bijna 30.000 en ruim 17.000 bezoekers; het minst aangeklikte artikel werd door ongeveer 1000 gebruikers gelezen.

d) Donateurs

Dat de oorlog effect heeft op de aandacht en bezorgdheid van onze volgers heeft zich bij uitstek geuit in de donaties. Nadat we in 2022 bijna € 50.000 aan giften hadden mogen ontvangen, hebben de giften ook in 2023 onze verwachtingen overtroffen. We ontvingen voor bijna € 40.000 aan donaties.

e) Oktober Lezing

Onze zevende Oktober Lezing, georganiseerd in samenwerking met debatcentrum De Rode Hoed in Amsterdam, stond in 2023 wederom in het teken van Oekraïne. Onder de titel 'The future of Ukraine starts now' sprak de Oekraïense jurist en anticorruptie-activist Daria Kaleniuk, oprichter van het nu al tien jaar bestaande Anti-Corruption Action Center, over de voortgaande hervormingen in Oekraïne en de rol die vooral Europa volgens haar zou moeten spelen.

De goed bezochte bijeenkomst werd gemodereerd door NOS-correspondent Kysia Hekster.

Zevende Oktoberlezing. Daria Kaleniuk en Kysia Hekster (rechts).

De eerste zes Oktober Lezingen werden verzorgd door de Russische bestsellerauteur Boris Akoenin (filoloog/historicus), de Russische onderzoeksjournalist Andrej Soldatov (auteur van twee boeken over de FSB) en de Britse onderzoeker Eliot Higgins (vonderzoekscollectief Bellingcat), de Russische econoom Sergei Guriev (SciencePo, thans London School of Economics), de Russische socioloog Jekaterina Schulmann, de Russische journalist Galina Timtsjenko (nieuwssite Meduza) en de jonge Oekraïense oorlogsverslaggever Illia Ponomarenko (Kyiv Independent).

f) Overige publieksbijeenkomsten

In samenwerking met Reka en Clingendael organiseerde Raam op Rusland op 6 juli 2023 een netwerkbijeenkomst in Den Haag. Twee medewerkers zaten een van de deelsessies voor. De winnaar van een essay-pitch tijdens de Reka-conferentie zag zijn artikel op onze website gepubliceerd.

g) Activiteiten medewerkers extern

Medewerkers van Raam op Rusland leveren regelmatig bijdragen aan programma's van audiovisuele media alsmede aan papieren en online media. De oorlog tegen Oekraïne leidde tot een explosie van verzoeken. Opvallend is dat ook de vraag vanuit Vlaanderen is toegenomen.

We bedienen onder meer de volgende Nederlandstalige media: NOS-Journaal, Nieuwsuur, EénVandaag, RTL4, RTL Z, Hart van Nederland, Ter Zake (alle televisie). Radio 1 Journaal, Met het Oog op Morgen, Bureau Buitenland, Spraakmakers, Argos, Langs de Lijn en Omstreken, Nieuws&Co, De Nieuws BV, Nieuwsweekeind, OVT, BNR Nieuwsradio, Radio 2, VRT (alle radio), De Dag, Europa draait door, Schotschrift, Perestrojka, Voordat de Bom valt (podcasts), Nu.nl, NRC Handelsblad, Trouw, De Volkskrant, Algemeen Dagblad, De Groene Amsterdammer, De Standaard, De Morgen en Knack (print). Daarnaast werden medewerkers uitgenodigd voor gastcolleges voor ambtenaren en studenten alsook voor lezingen bij talrijke verenigingen, leesclubs, debatcentra en publiekscolleges.

h) Internationale contacten

We blijven samenwerken met instellingen die vergelijkbare doelstellingen hebben. Raam op Rusland kan nog steeds putten uit het onderzoeksmateriaal van het Poolse instituut Centre for Eastern Studies (OSW) en Carnegie Politika, de opvolger van het Carnegie Center Moscow, dat op last van de Russische overheid is gesloten. We onderhouden tevens contacten met het Zentrum für Osteuropa- und internationale Studien (ZOiS), de Deutsche Gesellschaft für Auswärtige Politik (DGAP), het verwante Dekoder in Duitsland, Desk Russie in Frankrijk. Voorts hebben we afspraken voor uitwisseling van artikelen met de Russische nieuwssite Republic, de Engelstalige site The Moscow Times, het Russisch/Engelstalige persagentschap Meduza en de relatief jonge tweetalige podia Riddle Russia en The Bell. We kunnen ook gebruik maken van de artikelen van think tanks als Eurasianet.

**Universiteit
Leiden**

3. PARTNERS

De belangrijkste partners van Raam op Rusland zijn de Universiteit Leiden en Instituut Clingendael.

a) Universiteit van Leiden

De alliantie met de opleiding Russian and Eurasian Studies van de Universiteit Leiden, die in 2018 was gevormd, heeft zich in de 'coronajaren' niet verder kunnen ontwikkelen. Publieksevenementen bijvoorbeeld waren twee jaar amper mogelijk.

In 2023 zijn de contacten met de universiteit weer geïntensiveerd. Raam op Rusland heeft het gebruik van het kantoor in Leiden hervat. Een student van de opleiding Russian en Eurasian Studies heeft bij ons succesvol stage gelopen. Een medewerker modereerde een publieksbijeenkomst met Russische historici. Een van onze vaste Russische auteurs gaf een gastcollege op de universiteit. Onze site zal komende jaren goede scripties weer systematischer gaan publiceren.

b) Instituut Clingendael.

Naar aanleiding van het voornemen van de regering om een Kennisplatform Rusland/Oost-Europa te faciliteren, is er in 2020 samenwerking tot stand gekomen tussen Raam op Rusland en Instituut Clingendael. Gezamenlijk hebben we een plan voor dat kenniscentrum aangeboden aan het ministerie van Buitenlandse Zaken. Het departement schreef vervolgens een Europese tender uit voor een breed platform voor zowel China als Rusland c.q. Oost-Europa.

Onder auspiciën van Clingendael hebben we vervolgens samen met het LeidenAsiaCenter een consortium gevormd dat deze tender heeft gewonnen.

In mei 2021 is de Russia-Eastern Europe Knowledge Alliance (Reka) met haar werkzaamheden begonnen. De overeenkomst is in 2023 door het ministerie van Buitenlandse Zaken verlengd.

c) Gieskes Strijbis Fonds

Sinds begin 2023 wordt Raam op Rusland gesteund door het Gieskes Strijbis Fonds. Deze stichting, die in 2003 is opgericht door Hennie Gieskes en Diedi Gieskes-Strijbis onder de naam Stichting Spaarne Fonds, wil projecten in een viertal sectoren ondersteunen: te weten-natuur en milieu, medische wetenschap, kunst en cultuur alsmede democratie en rechtsstaat.

Volgens het bureau van het Gieskes Strijbis Fonds beweest Ruslands oorlog tegen Oekraïne dat RaamopRusland meer dan ooit bestaansrecht heeft. Het fonds wilde bijdragen aan de continuïteit van het platform. Om dat laatste te waarborgen is echter verbreding, vernieuwing én professionalisering van RaamopRusland onontbeerlijk. Na uitvoerige samenspraak besloot het Gieskes Strijbis Fonds deze ambities te ondersteunen. Tot begin 2026 zal het fonds financieel bijdragen aan dit project om RaamopRusland verder te ontwikkelen, zonder de bestaande kwaliteiten op te geven.

Dankzij de financiële steun kan Raam op Rusland nieuwe, jongere, medewerkers aantrekken en ook marktconform honoreren.

GIESKES · STRIJBIS FONDS

d) *Wilhelmina E. Jansenfonds*

In 2023 was het Wilhelmina E. Jansenfonds niet meer onze partner bij de organisatie van de jaarlijkse Oktober Lezing. Het fonds, dat de culturele relaties tussen Nederland en Rusland wil bevorderen, had na het begin van de invasie zijn activiteiten opgeschort en heeft pas recent de draad weer opgepakt. Het heeft toegezegd nu weer open te staan voor initiatieven die externe financiering behoeven.

Andere partners.

Behalve met de Universiteit Leiden, Reka/Clingendael en Gieskes Strijbis Fonds werkt RaamopRusland samen met cultureel centrum De Rode Hoed in Amsterdam en de Universiteit van Amsterdam.

4. ORGANISATIE.

a) *Bestuur.*

Het bestuur van de stichting RaamopRusland bestond in 2023 uit vijf, deels nieuwe, leden.

- Voorzitter: Bram van Ojik (voormalig lid der Tweede Kamer);
- Secretaris/penningmeester: Erika Marseille (accountant);
- Leden: Pepijn Gerrits (directeur Programma's van Oxfam Novib), Jessica Gorter (bekroond cineast) en Jos Schaeken (hoogleraar Slavische en Baltische talen en cultuurgeschiedenis).

b) *Kerngroep.*

RaamopRusland beschikt voor één dag per week over eigen werkruimte bij de opleiding Russian and Eurasian Studies van de Universiteit Leiden aan de Reuvenplaats 4 te Leiden.

Dankzij de steun van het Gieskes Strijbis Fonds heeft Raam op Rusland afgelopen jaar drie nieuwe medewerkers een ordentelijk arbeidscontract kunnen aanbieden. In de zomer van 2023 heeft de stichting twee jonge medewerkers kunnen aantrekken voor het eindredacteurschap van de website en de zakelijke leiding. Begin 2024 is de redactie versterkt met een derde nieuwkomer.

○ *Dagelijkse gang van zaken.*

De dagelijkse werkzaamheden worden verricht door een kerngroep van intussen zes à zeven mensen. Eline Helmer (antropoloog/slavist) is als eindredacteur primair verantwoordelijk voor de inhoud en vorm van de website. Hella Rottenberg (slavist/journalist), Laura Starink (slavist/journalist) en Daan de Vries (slavist/journalist) nemen zowel research als eindredactie voor hun rekening. Wabke Waaijer (slavist/tolk) heeft recent helaas aangekondigd te stoppen. Sinds april 2024 is Chris Colijn (politicoloog/journalist), die zich in Kyiv als correspondent heeft gevestigd, bij de kerngroep gekomen. Jelle Baartmans (politicoloog) heeft de zakelijke leiding op zich genomen. Hubert Smeets (historicus/journalist) blijft voorsnog eindverantwoordelijk voor de bestuurlijke en externe contacten van de stichting, maar is bezig die taken over te dragen.

○ *Arbeidsvoorwaarden.*

De medewerkers uit de kerngroep doen hun werk in vaste dienst of als zzp'er. Ze hebben daartoe met de stichting een arbeidscontract of een 'overeenkomst van opdracht' naar het een modelcontract van de Belastingdienst gesloten. Ze worden voor maximaal 16 uur per week gehonoreerd met een marktconform uurtarief.

Na 2021 deden de oprichters hun journalistieke werk pro bono. In 2023 is dat teruggedraaid en mogen ze hun werkzaamheden tot 8 uur per week weer factureren volgens het lage tarief van voor 2021.

○ *Stagiaires.*

Nu Raam op Rusland een eigen kantoor heeft, heeft het ook de ruimte om stagiaires te laten werken en te begeleiden. In 2023 liep Suzanne Rademaker stage bij Raam op Rusland.

c) Financiële administratie.

De jaarrekening over 2023 werd opnieuw opgemaakt door T. Nooij van Finif te Amsterdam.

De financiële reserves die over 2023 zijn opgebouwd, worden ingezet voor de geplande journalistieke investeringen in de website en de verbreding van onze activiteiten in de jaren 2023-2025.

Foto Oleg Klimov

De stichting Raam op Rusland hanteert bij haar financiële beleid de volgende uitgangspunten.

- Honorering van werkzaamheden geschiedt zoveel mogelijk marktconform en met oog voor de tarieven en cao-bepalingen die in de kleine mediasectoren gelden.
- De procuratiebevoegdheid van de coördinator is beperkt tot maximaal € 500. Voor uitgaven van meer dan € 500 is een bestuursbesluit noodzakelijk.
- Bij betalingen aan medewerkers met een zzp-overeenkomst met RaamopRusland geldt een scheiding tussen declaratie van geleverde diensten en uitvoering van de betaling ervan. Alle declaraties moeten eerst worden voorgelegd aan de penningmeester en kunnen zo nodig ook nog extra worden gefiatteerd door de voorzitter.
- Bij alle andere betalingen aan derden geldt het 'vier ogenprincipe', zowel bij de controle op de aard van geleverde als de afgenomen diensten of artikelen.
- Honorering van bijdragen geschiedt zoveel mogelijk conform vaste tarieven.

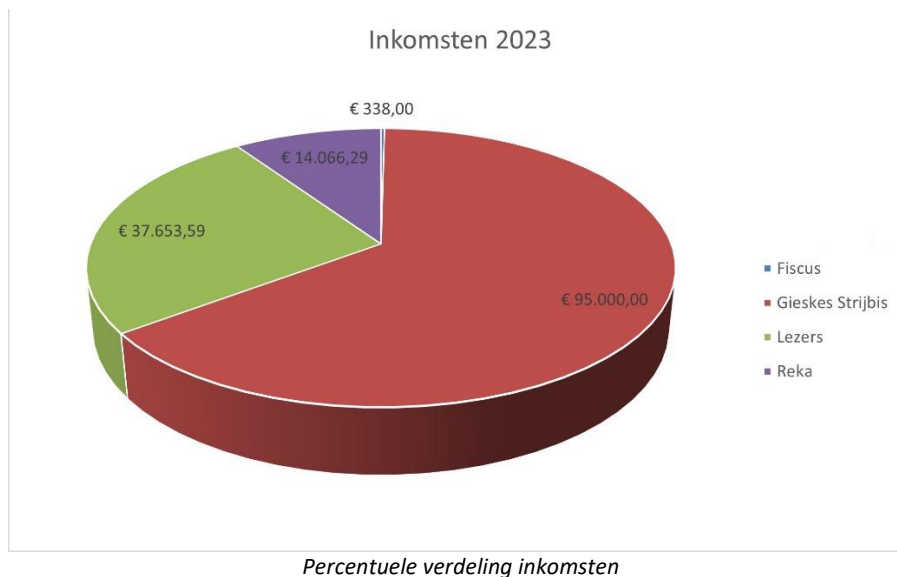
- Betaling van declaraties geschiedt op basis van facturen, per email overeengekomen opdrachten
- We werken niet samen met auteurs of andere dienstverleners die we niet persoonlijk kennen.
- Buitenlandse auteurs worden betaald via overboeking naar hun eigen bankrekening, na verificatie van hun persoonsgegevens en in overeenstemming met het beleid van Triodos Bank.
- Betalingen via derdenrekeningen zijn niet toegestaan.
- Raam op Rusland voldoet aan de nieuwe wetgeving over de registratie van UBO's.

5. FINANCIËEL RESULTAAT 2023

a) Financiële basis.

De volgende partners en donateurs hebben RaamopRusland in 2023 financieel gesteund.

- Gieskes Strijbis Fonds. Conform de driejarige samenwerkingsovereenkomst heeft het Gieskes Strijbis Fonds de stichting in 2023 ondersteund met € 95.000.
- Voormalige Stichting Rusland Bulletin. De resterende reserve van haar gift van in totaal € 212.500 is in 2023 op een renterekening apart gezet (inmiddels iets meer dan € 60.000) voor de continuïteit van de stichting in tijden van eventuele exploitatietekorten in de toekomst.
- Russian and Eurasian Studies / Universiteit Leiden. Fysieke werkruimte, communicatiemiddelen en andere faciliteiten worden kosteloos aan ons ter beschikking gesteld.
- Russia & Eastern Europe Knowledge Alliance. De werkzaamheden voor Reka zorgden voor bijna € 12.000 aan inkomsten.
- Donateurs: giften van € 10 tot € 150 die per saldo optelden tot bijna € 40.000 per ultimo 2023.

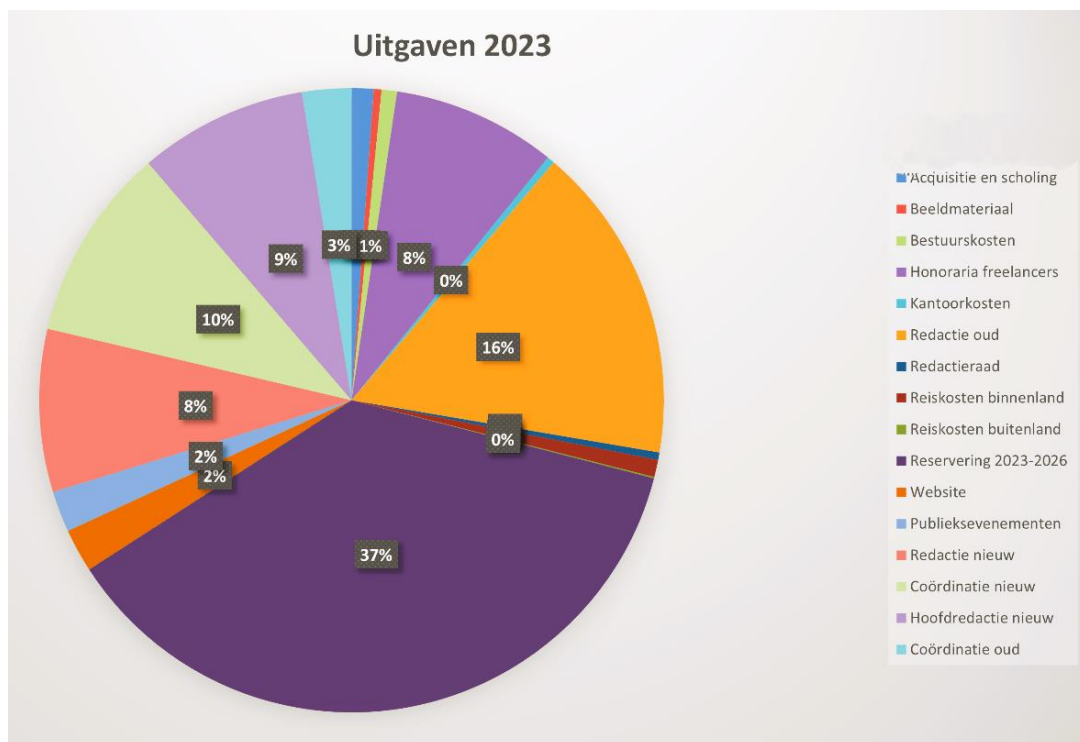

b) Resultaat 2023.

De kosten van onze werkzaamheden zijn in 2023 drastisch gestegen door de mogelijkheden die Raam op Rusland kreeg om nieuwe medewerkers tegen een marktconforme beloning aan te trekken. De stichting RaamopRusland heeft in het kalenderjaar 2023 ongeveer € 100.000 uitgegeven aan haar primaire werkzaamheden.

Deze uitgaven zijn gedekt door de financiële steun van het Gieskes Strijbis Fonds, de samenwerking met het netwerk Reka en de directe inkomsten uit giften door donateurs.

Het grootste deel (70%) van de uitgaven is bestemd geweest voor de inhoudelijke redactie redigeren van de site en de bijdragen voor artikelen van binnen- en buitenlandse freelance-auteurs. De coördinatie van de werkzaamheden en bijdragen aan Reka-activiteiten hebben bijna 18% van de uitgaven uitgemaakt. De overhead en belastingafdrachten hebben 5% bedragen.

Percentuele verdeling uitgaven

6. TOEKOMSTPERSPECTIEF.

RaamopRusland heeft in 2023 een breed fundament kunnen leggen waarop het platform de komende jaren kan voortbouwen. De drie initiatiefnemers uit 2016 zullen komende jaren hun kennis en ervaring zo lang als mogelijk en wenselijk is beschikbaar blijven stellen, maar achten het noodzakelijk dat nieuwe mensen zich over het platform gaan ontfermen teneinde RaamopRusland aan te passen aan de eisen van de tijd.

Vier taken staan daarbij in 2023 en daarna centraal.

Ten eerste de verbreding van ons werk, zodat er meer aandacht kan komen voor Oekraïne, Belarus en andere voormalige Sovjetrepublieken die zich nu echt los willen maken van het Kremlin.

Ten tweede een podium bieden aan jonge auteurs uit Nederland, Vlaanderen, Oekraïne en Belarus.

Ten derde een platform blijven bieden aan al dan niet uitgeweken journalisten en publicisten die door het regime in Moskou worden bedreigd.

Ten vierde het ontwikkelen van nieuwe publicatie- en communicatievormen naast het vernieuwen van onze klassieke website, waarbij een jonger publiek centraal staat.

En ten vijfde het professionaliseren van de organisatie van RaamopRusland om de eerste drie voorgaande taken uit te kunnen voeren en zo een stabiele exploitatiebasis te ontwikkelen.

Omdat de stichting in 2023 niet alle beschikbare financiële middelen heeft gebruikt, kunnen deze vijf taken nu in hoog tempo worden opgepakt en uitgevoerd. De opgebouwde reserve zal daarvoor in 2024 en mogelijk ook 2025 worden aangewend.

Dankzij het Gieskes Strijbis Fonds heeft RaamopRusland deze stappen kunnen zetten en kan ze die komende jaren voortzetten.

Bestuur en medewerkers van RaamopRusland
Amsterdam/Leiden, mei 2024.

